

Veel werk voor lastechnici, inspectie- en keuringsdeskundigen

Installaties in de olie- en gasindustrie, (petro)chemie, offshore- en energiesector moeten tijdens de gebruiksfase regelmatig geïnspecteerd en gekeurd worden om de veiligheid ervan te waarborgen. Vooral in een dichtbevolkt land als Nederland is dit van levensbelang. Een mooi vakgebied, dat zit te springen om goed opgeleid én gecertificeerd personeel.

door Helena Penders

Om inspecties van – al dan niet drukkoudende – installaties op verantwoorde wijze uit te kunnen voeren, zijn goed opgeleide en gecertificeerde deskundigen nodig. 3P Group detachert lastechnici en inspectie- en keuringsdeskundigen van niveau 2, en merkt dat het steeds moeilijk wordt om mensen met de juiste kwalificaties te vinden. We praten hierover met Kees van Oevelen, directeur en mede-eigenaar van 3P Group en met Michel Grijpink, teammanager bij Hogeschool Utrecht, waar onder meer de opleidingen IWT en Inspectie- en Keuringstechnieken niveau 2 (I&K2) worden verzorgd.

Kees van Oevelen schetst de uitdaging voor 3P Group: “Wij hebben veel werk op het gebied van inspectie en keuring en wij zijn altijd op zoek naar inspecteurs (I&K2 en 3), maar ook naar IWT'ers die de opleiding I&K 2 willen volgen en die bereid zijn om zich in de richting van gecertificeerd inspectie- en keuringsdeskundige te ontwikkelen. Omdat de eisen per 1 januari 2022 veranderen, is het dan niet meer mogelijk om als IWT'er ingezet te worden voor inspecties in de gebruiksfase. Daar is een aanvullend certificaat voor nodig. Daarom zien wij over pakweg vijf jaar een tekort aan inspecteurs ontstaan. De opleiding I&K2 is een goede start om het certificaattraject in te gaan. Naast een diploma wordt relevante werkervaring gevraagd om zich te kunnen laten certificeren.”

Als het gaat om instandhouding, heeft iemand met I&K2 een bredere scope en is beter in het beheersen van risico's. Maar als je alleen een lasbeoordeling wilt doen, heb je het meest aan een IWT'er.

Michel Grijpink vertelt: “De opleiding I&K2 duurt 2 jaar, maar kandidaten met een IWT-diploma kunnen de opleiding in 1 jaar voltooien. De inhoudelijke overlap tussen beide opleidingen maakt dit mogelijk.” Grijpink benadrukt de verschillende rollen die de IWT'er en de I&K2'er hebben. “Zowel IWT'ers als mensen met een I&K2-diploma hebben veel waarde voor de industrie, maar zij hebben elk een andere rol en deskundigheid. Beide disciplines heb je nodig in de industrie. Inspectie- en keuringsdeskundigen kijken vooral naar het gebruik en de instandhouding van bestaande installaties, terwijl IWT'ers voornamelijk gespecialiseerd zijn in de lastechniek. De IWT'er kijkt daarbij minder naar het hele object in zijn omgeving en allerlei veiligheidsaspecten die met de installatie samenhangen.”

Verschillen en overeenkomsten

Hogeschool Utrecht verzorgt de opleidingen IWT en I&K2 zowel afzonderlijk als in een gecombineerd traject van twee jaar. Er is dus sprake van overlap. Wat zijn de overeenkomsten en de verschillen tussen deze opleidingen? “De IWT-opleiding behandelt net als I&K2 materialenkennis en lassen. De IWT'ers ontwikkelen zich verder in de lastechniek (waaronder fabricagetechnieken) en zij volgen de laspractica en workshops. Bij de I&K2-opleiding wordt uitgebreid ingegaan op onder andere NDO (niet-destructief onderzoek), inspectietechnieken, wet- en regelgeving en sociale vaardigheden. Dat laatste is heel belangrijk voor een inspecteur, want gelijk hebben is iets anders dan gelijk krijgen: hoe ga je daarmee om?”, antwoordt Michel Grijpink. “Maar”, vervolgt hij, “eigenlijk is het appels met peren vergelijken, want elk heeft zijn eigen functie. Wij bieden weliswaar beide opleidingen aan, maar niet elke IWT'er zou een goede inspecteur zijn, en omgekeerd: het zijn twee losstaande vakdisciplines, maar sommigen kunnen het heel goed combineren.”

Kees van Oevelen is het hiermee eens: “Het een kan niet zonder het ander, en de combinatie zou voor 3P ideaal zijn.” Hij geeft als voorbeeld het maken van een inspectie- en keuringsrapport van een drukkoudend vat. “Je inspecteert degradatiemechanismen, minimale wanddikte enzovoort, en op een gegeven moment moet er gerepareerd worden. Hoe ga je dat doen, welke procedures ga je toepassen? Ik denk dat als het gaat om een reparatieplan, dat je dan de expertise van een IWT'er nodig hebt. Voor het maken van een reparatievoorstel heb je namelijk veel lastechnische kennis nodig. Met de combinatie IWT en I&K2 heb je het hele spectrum.” Grijpink beaamt dit en vat het als volgt samen. “Het zijn twee verschillende specialismen. De IWT'er is specialist op de lastechniek. De I&K2'er is specialist op inspectie en keuring, met name tijdens de gebruiksfase.”

Bredere scope

In de opleiding I&K2 krijg je naast kennis over het lassen van metalen ook kennis over kunststoffen, corrosie, degradatiemechanismen en risicomanagement. Grijpink: “Als het gaat om instandhouding, heeft iemand met I&K2 een bredere scope en is beter in het beheersen van risico's. Maar als je alleen een lasbeoordeling wilt doen, heb je het meest aan een IWT'er.” Van Oevelen merkt op dat het werkgebied van de IWT'er veel breder is dan dat van een I&K2'er. “Je ziet de I&K2'er voornamelijk bij gebruikers in de olie en (petro)chemie, maar minder in bijvoorbeeld de apparatenbouw en staalconstructiebouw.” Grijpink: “Wij zien inspectie- en keuringsdeskundigen in toenemende mate ook in andere domeinen, waaronder windmolenparken en waterschappen.”

Verschillende achtergronden

De cursisten die instromen in de opleiding I&K2 bij de HU hebben verschillende achtergronden, vertelt Grijpink: “Wij zien IWT’ers die I&K2 als vervolgopleiding doen, in een verkort traject. Andere cursisten komen vanuit het NDO. Zij hebben vaak al meerdere ervaringsjaren in de industrie en volgen een deel van het IWT-programma of het gehele IWT-programma, gevolgd door het I&K2-specifieke deel van de opleiding. Niet alle cursisten die een I&K2-opleiding doen, kiezen ervoor om vervolgens op te gaan voor certificering.”

Geen hoogtevrees

Van Oevelen: “De theorie tot je nemen is dan ook echt iets anders dan de praktijk. Een inspecteur moet visueel iets goed kunnen waarnemen en voldoende mobiel zijn. Je moet bijvoorbeeld bovenop een steiger kunnen staan om een tank te inspecteren, of je in een besloten ruimte begeven. Dan mag je geen last hebben van hoogtevrees of claustrofobie. De werkzaamheden tijdens inspectie van een raffinaderij zijn heel divers: visueel onderzoek, inwendige inspecties, onderzoek aan tanks, leidingtracés, het werk kent heel veel facetten en je hebt veel kennis ervaring nodig om dit werk goed te kunnen doen. De opleidingen IWT en I&K2 zijn een goede start, maar certificatie is wat ons betreft een logisch en noodzakelijk vervolg om werkzaam te kunnen zijn als inspecteur.”

Cursist aan het woord

Cor Oosterhof (51) is werkzaam als inspecteur-in-opleiding bij Trinseo (voorheen onderdeel van Dow Chemical Company) in Terneuzen. Hij volgt als IWT’er de verkorte I&K2-opleiding bij Hogeschool Utrecht. “Voor mijn werkzaamheden is een diploma I&K2 vereist om als inspecteur gecertificeerd te kunnen worden. Het is dus mijn bedoeling om aansluitend het certificatietraject in te gaan.” Bij Trinseo inspecteert hij leidingen en drukhoudende vaten, kijkt naar de historie van de installatie, bedrijfstemperaturen, laat NDO uitvoeren op kritische punten, enzovoort. Zo komt hij tot een plan van aanpak. Wat hem zo aantrekt in dit werk? “Als inspecteur van drukhoudende toestellen lever ik mijn bijdrage om de installatie veilig te houden voor mens en milieu. Dat vind ik een prettige gedachte.”

